

Regeling van de ziekenfondsverzekering
(Ziekenfondswet)

BRIEF VAN DE MINISTER
VAN SOCIALE ZAKEN EN VOLKSGEZONDHEID

Nr. 16

's-Gravenhage, 15 mei 1964.

In het mondeling overleg met de bijzondere commissie, welke ter voorbereiding van de openbare beraadslaging omtrent het ontwerp-Ziekenfondswet is ingesteld, heeft de ondergetekende toegezegd feitelijke gegevens over de spreiding van de premies van de ziektekostenverzekeringen in vergelijking met de vrijwillige ziekenfondsverzekering aan de Kamer over te leggen.

In verband hiermede moge de ondergetekende u Hoogedelgestrenge hierbij een desbetreffend overzicht — dat als bijlage aan de Kamerstukken ware toe te voegen — doen toekomen.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

G. M. J. VELDKAMP.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Overzicht van de spreiding van ziekenfondspremies en

	Alleenstaanden				
	Jaarpremie 1964				
	Vrijwillige ziekenfonds- verzekering	Vrijwillige ziekenfonds- verzekering bij premieheffing naar draag- kracht (zie bijge- werkte bijlage VIII)	Met ziekenfonds samenwerkende instellingen	Alg. Ned. ziektepolis ²⁾	Overige instellingen ⁴⁾
PROV. NOORD-HOLLAND, met uitzondering van Amsterdam, Zaanland en enkele kleine fondsen	200-220	133-242	108 ¹⁾	171	177 en hoger
AMSTERDAM	188	133-242	169-181	187 ⁴⁾	193 en hoger
ZAANLAND	156	133-242	169	171	177 en hoger
Enkele kleine fondsen in Noord-Holland	132-177	133-242	169-181	171	177 en hoger
PROV. ZUID-HOLLAND, met uitzondering van Den Haag, Rotterdam en Dordrecht	142-200	133-242	169	171	177 en hoger
DEN HAAG	203-219	133-242	160	187	193 en hoger
ROTTERDAM	175	133-242	135 ³⁾	187	193 en hoger
DORDRECHT	224	133-242	169	171	177 en hoger
PROV. ZEELAND	154-208	133-242	169	171	177 en hoger
PROV. UTRECHT, met uitzondering van de stad Utrecht	195-221	133-242	161	171	177 en hoger
STAD UTRECHT	198	133-242	97 ¹⁾ -181	187	193 en hoger
PROV. GELDERLAND (grotere steden)	208-234	133-242	152-181	171	177 en hoger
PROV. GELDERLAND (platteland)	169-202	133-242	138-181	171	177 en hoger
PROV. NOORD-BRABANT	208-240	133-242	181	171	177 en hoger
PROV. LIMBURG	208	133-242	181	171	177 en hoger
PROV. GRONINGEN	144	133-242	144	171	177 en hoger
PROV. FRIESLAND, met uitzondering van Leeuwarden	167-169	133-242	144	171	177 en hoger
LEEUWARDEN	210	133-242	144	171	177 en hoger
PROV. DRENTHE	158	133-242	144	171	177 en hoger
PROV. OVERIJSEL	192-198	133-242	169	171	177 en hoger

1) Geen huisartsen- en apothekershulp.

2) Alleen ziekenhuis, spec. hulp en sanatorium.

3) Wordt in 1964 nog met ongeveer 15% verhoogd.

4) Het verhoogde tarief in de grote steden geldt ook voor die kleinere steden, waar de ziekenhuistarieven bijzonder hoog zijn.

premies van ziektekostenverzekeringsinstellingen

	Gezinnen ⁵⁾							
	Jaarpremie 1964							
	Vrijwillige ziekenfonds- verzekering Gezinnen met kinderen tot 16 jaar	Draagkracht premie vrijwil- lige ziekenfonds- verzekering Gezinnen met kinderen tot 16 jaar	Met ziekenfondsen samen- werkende instellingen		Algemene Nederlandse ziektepolis		Andere instellingen	
man en vrouw			man, vrouw en 2 kinderen	man en vrouw	man, vrouw en 2 kinderen	man en vrouw ⁴⁾	man, vrouw en 2 kinderen ⁴⁾	
PROV. NOORD-HOLLAND, met uitzondering van Amsterdam, Zaanland en enkele kleine fondsen	400-440	240-442	±216	±432	342	518	354 en hoger	551 en hoger
AMSTERDAM	376	240-442	336-382	tot 460	374	566	384 en hoger	579 en hoger
ZAANLAND	312	240-442	338	454	342	518	354 en hoger	551 en hoger
Enkele kleine fondsen in Noord-Holland	264-354	240-442	338-362	tot 460	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. ZUID-HOLLAND, met uitzondering van Den Haag, Rotterdam en Dordrecht	284-400	240-442	338	454	342	518	354 en hoger	551 en hoger
DEN HAAG	406-438	240-442	±320	±450	374	566	384 en hoger	579 en hoger
ROTTERDAM	350	240-442	270 ⁶⁾	422 ⁶⁾	374	566	384 en hoger	579 en hoger
DORDRECHT	448	240-442	336	454	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. ZEELAND	328-416	240-442	338	454	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. UTRECHT, met uitzondering van de stad Utrecht	390-442	240-442	362	460	342	518	354 en hoger	551 en hoger
STAD UTRECHT	396	240-442	194 ⁷⁾ -362	tot 460	374	566	384 en hoger	579 en hoger
PROV. GELDERLAND (grotere steden)	416-468	240-442	304-362	tot 460	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. GELDERLAND (platteland)	338-404	240-442	276-362	tot 460	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. NOORD-BRABANT	416-480	240-442	304-362	tot 460	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. LIMBURG	416	240-442	304-362	tot 460	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. GRONINGEN	288	240-442	288	288	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. FRIESLAND, met uitzondering van Leeuwarden	334-338	240-442	288	288	342	518	354 en hoger	551 en hoger
LEEUWARDEN	420	240-442	288	288	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. DRENTHE	316	240-442	288	288	342	518	354 en hoger	551 en hoger
PROV. OVERIJSEL	384-396	240-442	338	454	342	518	354 en hoger	551 en hoger

5) Bij ziekenfondsverzekering zijn alle kinderen beneden de leeftijd van 16 jaar gratis medeverzekerd; bij ziektekostenverzekering is voor deze kinderen in het algemeen premie verschuldigd. In een aantal gevallen zijn het vierde en volgende kind beneden de leeftijd van 16 jaar gratis medeverzekerd.

6) Geen huisartsen- en apothekershulp.

7) Ziekenhuis/specialistische hulp/sanatorium.

Vermeld zijn de premietarieven, welke in 1964 globaal door de algemene ziekenfondsen voor de vrijwillige ziekenfondsverzekering worden geheven van alleenstaanden en gezinnen, gespreid over provincies, delen van provincies en steden.

Daarnaast zijn ter vergelijking opgenomen de premies, welke voor alleenstaanden en gezinnen zouden worden geheven volgens het schema van de bijgewerkte bijlage VIII van de memorie van toelichting (schets van een premiestelsel naar draagkracht), indien voor de vrijwillige ziekenfondsverzekering premie naar draagkracht zou worden geheven. Voor wat betreft de ziektekostenverzekeringen zijn globale premies vermeld, welke worden geheven door met ziekenfondsen samenwerkende ziektekostenverzekeringsinstellingen, vervolgens door ruim dertig verzekeringsinstellingen, welke de Nederlandse ziektekostenpolis uitbrengen en tenslotte door een aantal andere verzekeringsinstellingen. Hierbij zij opgemerkt, dat de thans door bedoelde instellingen geheven tarieven zijn vermeld, doch dat het bekend is, dat een aantal dezer instellingen haar premie in de loop van 1964 zal verhogen. Gelijk bekend, werd de premie van de vrijwillige ziekenfondsverzekering reeds in het begin van het jaar 1964 verhoogd. De schets van een premiestelsel naar draagkracht werd in de bijgewerkte bijlage VIII van de memorie van toelichting (stuk nr. 13) aan de voor 1964 geldende omstandigheden aangepast.

Alvorens – mede in verband met de discussie, welke met de Kamer over de onderhavige aangelegenheden heeft plaats gevonden – enige kanttekeningen worden geplaatst bij het overzicht, dat overigens voor zichzelf spreekt, moge erop worden gewezen, dat de verzekeringsvoorwaarden, zoals deze in het kader van de vermelde ziektekostenverzekeringsregelingen gelden, in het algemeen minder gunstig zijn dan de vrijwillige ziekenfondsverzekering.

Zo kan worden gewezen op de gunstige voorwaarde van de vrijwillige ziekenfondsverzekering om alle kinderen, beneden de leeftijd van 16 jaar, en bovendien de studerende kinderen en de kinderen, die wegens ziekte of gebreken niet in staat zijn de helft van het inkomen te verwerven, dat soortgelijke kinderen van dezelfde leeftijd en opleiding uit arbeid kunnen verwerven, tot de leeftijd van 27 jaar als medeverzekerden, zonder extra premiebetaling, zulks in tegenstelling tot de ziektekostenverzekeringsinstellingen, in de verzekering op te nemen.

Voorts biedt de ziekenfondsverzekering onbeperkte medische hulp, zowel van huisartsen als van specialisten en onbeperkte farmaceutische hulp, terwijl daarvoor bij de meeste ziektekostenverzekeringen een gedeeltelijk eigen risico van de verzekerden is opgenomen.

Belangrijk is tevens dat de ziekenfondsverstrekkingen in natura worden verleend, zodat de verzekerden niet door financiële overwegingen worden geremd de noodzakelijke medische hulp in te roepen. Het schema geeft allereerst aanleiding tot de opmerking, dat, in aanmerking genomen de beperkter verzekeringsvoorwaarden van de ziektekostenregelingen in vergelijking tot de rechten van de vrijwillige ziekenfondsverzekering, het premieverschil niet zodanig groot is, dat op voorhand

een vlucht uit de vrijwillige ziekenfondsverzekering valt te verwachten. Over de situatie in de noordelijke provincies wordt nog nader gesproken. Het trekt in dit verband de aandacht, dat reeds thans in verschillende streken van het land de premie voor de vrijwillige ziekenfondsverzekering hoger is dan die van ziektekostenverzekeringsinstellingen. Een voorbeeld hiervan vormt de stad Leeuwarden.

Hoewel met het trekken van conclusies uit op „verwachtingen” steunende inzichten de grootst mogelijke voorzichtigheid moet worden betracht, lijkt het voorshands niet ongewettigd om aan te nemen, dat een hogere ziekenfondspremie voor vele verzekerden geen aanleiding is om een verzekering, waarbij de gezondheidsverzorging zo optimaal als mogelijk is, is gewaarborgd door verstrekkingen „in natura” te ruilen voor een verzekering, die weliswaar minder kost, doch die belangrijke voorzieningen ongedekt laat, zoals tandheelkundige hulp, of aan de verzekerden een eigen risico oplegt tot een bepaald bedrag per jaar voor huisartsenhulp, medicijnen of poliklinische specialistische hulp.

Kennelijk heeft dan ook de ziekenfondsverzekering en het daaraan ten grondslag liggende systeem van het verlenen van verstrekkingen „in natura” voor alle onderdelen van de geneeskundige verzorging vrijwel zonder bijbetalingen, voor het deel van de bevolking met een inkomen beneden de voor de ziekenfondsverzekering gestelde inkomensgrens een grote betekenis en een blijkbaar vrijwel onvervangbare waarde. Slechts hieruit is te verklaren, dat vele alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen de voorkeur geven aan de vrijwillige ziekenfondsverzekering boven andere verzekeringsmogelijkheden, hoewel in de door hen te betalen ziekenfondspremie de lasten, voortvloeiende uit het gratis medeverzekeren van kinderen van anderen, zijn verdisconteerd.

In de provincies Groningen, Friesland (met uitzondering van de stad Leeuwarden) en Drenthe is de hoogste naar draagkracht te heffen premie belangrijk hoger dan de thans door de aldaar werkende ziekenfondsen geheven premie voor de vrijwillige ziekenfondsverzekering, hetgeen ook geldt voor de premie, geheven door de met de aldaar werkende ziekenfondsen samenwerkende ziektekostenverzekeringsinstellingen. Deze lage ziekenfondspremie is een gevolg van het, in vergelijking met de andere provincies, lage kindertal en voorts van het geringere gebruik van bepaalde ziekenfondsverstrekkingen.

De vraag is gesteld of door de schok van een sterke premieverhoging van de vrijwillige ziekenfondsverzekering verzekerden zullen overgaan naar andere verzekeringsinstellingen. Deze kans is zeer zeker aanwezig, hoewel anderzijds gewezen kan worden op de situatie welke zich thans in de stad Leeuwarden voordoet, alwaar thans reeds een beduidend hogere premie wordt geheven.

Overigens dient te worden gesteld, dat indien zich hier en daar enig verloop zal voordoen, dit niet van beleidsbepalend belang is, daar het gaat om de algemene uitkomsten.